

Preoperativ helkroppsdesinfektion vid kirurgi med hudsnitt

Bakgrund

Patientens egna hudbakterier kan ibland orsaka en postoperativ sårinfektion. För att minska risken för postoperativ sårinfektion vid kirurgiska ingrepp där man lägger hudsnitt som sutureras vill man reducera antalet bakterier på hela kroppen. Detta uppnås genom att patienten genomgår en helkroppsdesinfektion med tvål innehållande [klorhexidin](#). Principen innebär att med ”dubbeldusch” (två intvålningar under samma dusch tillfälle) bortförs äldra epitelceller (första intvålningen) och binda klorhexidinet till yngre, längre kvarstående epitelceller (andra intvålningen). Optimal bakteriereduktion erhålls efter 3 dubbelduschar. Utförs helkroppsdesinfektionen på ett korrekt sätt håller sig bakterietalet på låg nivå under 6-7 dagar, den tid det normalt tar för ett sår att läka. Klorhexidintvål 40 mg/ml = 4 % tillhandahålls som Descutan (svamp) eller Hibiscrub (lösning). I första hand rekommenderas Descutan, eftersom en fördoserad svamp lättare säkerställer att tillräcklig mängd klorhexidintvål används. Väljer man istället Hibiscrub i kombination med upphandlad svamp (Sisjödepån art nr 760714) krävs noggrann instruktion alternativt hjälp av personal för att säkerställa korrekt dosering av klorhexidintvål.

Tillvägagångssätt (se även tvättinstruktion för [Descutan](#) eller [Hibiscrub](#))

- Informera patienten noga om syftet med preoperativ huddesinfektion, d v s att minska risken för postoperativ sårinfektion.
- Informera om att rakning/hårborttagning vid och i närheten av operationsområdet inte ska ske veckan innan operationen – små sår/hudskador uppstår ofta, vilket ökar risken för sårinfektion.
- Förvissa dig om att patienten uppfattat att varje dusch är en dubbeldusch.
- Informera om att hudlotion/hårbalsam kan hindra avsedd avflagnings av epitelceller och därför inte ska användas i samband med/efter helkroppsdesinfektion.

Patientens tillstånd avgör hur dubbelduschen genomförs:

- Ibland kan patienten själv med instruktion genomföra helkroppsdesinfektionen.
- Ofta krävs vårdpersonalens hjälp för att helkroppsdesinfektionen ska kunna utföras. Pall eller duschvagn kan behövas. Alternativt görs helkroppsdesinfektionen som ”dubbeltvätt” i sängen.
- Smycken ska tas av innan helkroppsdesinfektionen påbörjas.

Blöt hela kroppen, stäng av duschen, tvåla sedan in håret och kroppen med klorhexidintvål, arbeta upp ett ordentligt lödder. Tvål ska inte komma in i hörselgången. Var särskilt noga med bakterierika områden såsom näsa, armhålor, navel, ljumskar och genitalia. Skölj av. Ta en ny svamp och **upprepa** samma procedur. Torka med ren handduk.

Dubbeldusch görs 1-2 gånger dagen före operation. Den sista dubbelduschen (2:a eller 3:e) görs på operationsdagens morgon alternativt kvällen före operationsdagen. Se förslag på ”duschschema”. Kan detta inte följas bör det gå minst 2 timmar mellan duscherna. Efter den första dubbelduschen ska patienten ha rena kläder och renbäddad säng. Inför operation ska patientens kläder/sängkläder vara rena – ytterligare byte görs vid behov.

Vid helkroppsdesinfektion i hemmet ges information om byte till rena kläder och renbäddad säng.

Planerad kirurgi

Inför infektionskänslig kirurgi, t ex ortoped-, kärl- och implantatkirurgi (permanent implantat), ska 3 dubbelduschar utföras. Vid övrig kirurgi, till exempel bukkirurgi, ska minst 2 dubbelduschar utföras. På operation görs alltid en lokal dubbeltvätt av operationsområdet.

Akut kirurgi

Vid akut kirurgi kan på grund av patientens tillstånd optimal helkroppsdesinfektion inte alltid genomföras. Varje dubbeldusch förbättrar dock situationen. På operation utförs lokal dubbeltvätt av operationsområdet.

Preoperativ helkroppsdessinfektion vid kirurgi med hudsnitt

Uppskjuten operation

Ny operationstid inom 7 dagar – en ny ”dubbeldusch” på operationsdagens morgon.
 Ny operationstid efter 7 dagar – hel preoperativ helkroppsdessinfektion enligt PM.

Kirurgisk sårrevision

Planerad sårrevision till **ren** vävnad - preoperativ helkroppsdessinfektion med 2 dubbelduschar
 Övrig sårrevision – operationsområdet tvättas lokalt med Descutan/Hibiscrub i 2 omgångar under sammanlagt 1 minut. Se PM [Infektionsförebyggande rutiner för operationsenheter](#).

Överkänslighet mot klorhexidin

[Läs mer om klorhexidin.](#)

Förslag på duschscheman

Två dubbelduschar

Alternativ 1

Dubbeldusch 1
 Dagen före operationen -
 på morgonen eller kvällen

Dubbeldusch 2
 Operationsdagen -
 på morgonen

Alternativ 2

Dubbeldusch 1
 Dagen före operationen -
 på morgonen

Dubbeldusch 2
 Dagen före operationen -
 på kvällen

Tre dubbelduschar

Alternativ 1

Dubbeldusch 1
 Dagen före operationen -
 på morgonen

Dubbeldusch 2
 Dagen före operationen -
 på kvällen

Dubbeldusch 3
 Operationsdagen -
 på morgonen

Alternativ 2

Dubbeldusch 1
 Två dagar före operationen -
 på kvällen

Dubbeldusch 2
 Dagen före operationen -
 på morgonen

Dubbeldusch 3
 Dagen före operationen -
 på kvällen

Lämna gärna [synpunkter på dokumentet](#).